

TAMPEREEN
YLIOPISTO
Johtamiskorkeakoulu

Yritysjuridiikka
ja vero-oikeus

Professori Seppo Penttilä Elinkeinoverolain tausta, tulkinta ja tulevaisuus

Yritysten muuttuva verotus, 14.6.2018, Helsinki

Vaasan vero ei vapise

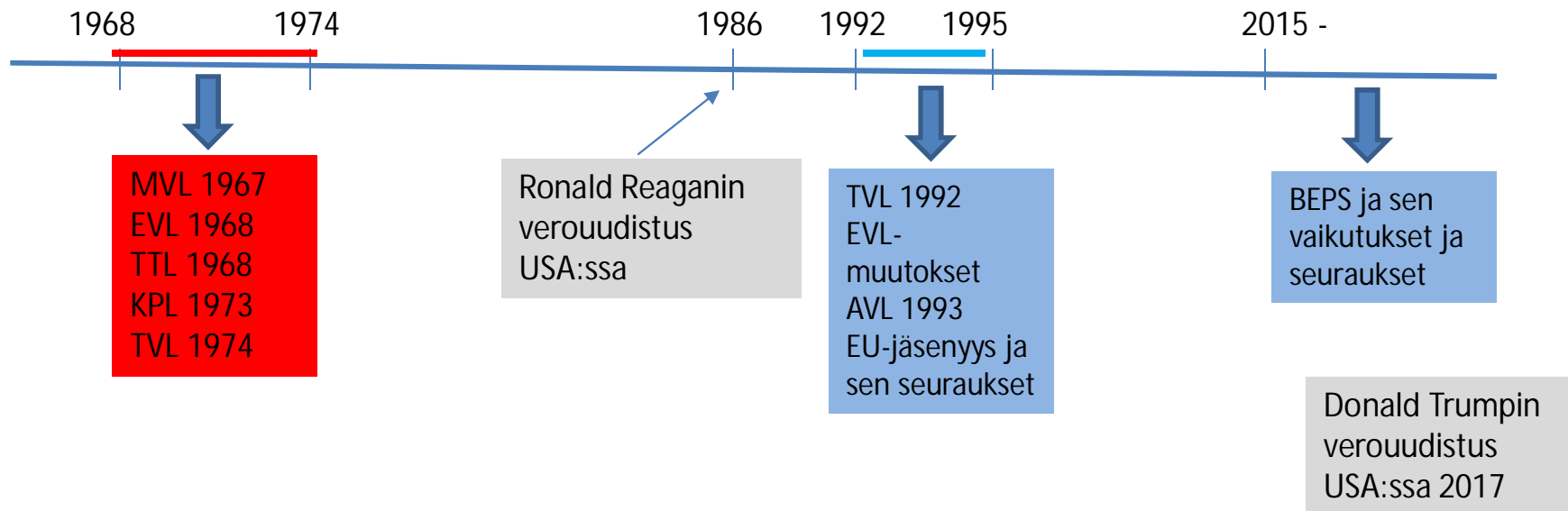
Vaasan yliopisto

Esityksen "juoni"

EVL kesti CCCP:n, mutta kestääkö se enää CCTB/CCCTB:tä?

Vero-oikeuden/verolainsäädännön muutosajanjaksot

- Mikään ei ole vero-oikeudessa niin pysyvää kuin muutos,
 - mutta on ajanjaksoja, jolloin tehdään suuria rakenteellisia/järjestelmätason muutoksia
 - ja ajanjaksoja, jolloin tehdään vain "vuosihuoltoja"

EVL:n valmistelu - voimaantulo

Liikeverotuksen uudistamistoimikunnan mietintö (KM 1966:B 86)

- Pj. Olli Ikkala, pysyvä asiantuntija Edward Andersson,
- Erkki Nuorvala, Erkki Rankama
- Jouko Paakkanen, Kurt Bäckström, Jaakko Lassila

Liikeverotuksen tarkistustoimikunnan mietintö (KM 1967:B 86)

- Pj. Olli Ikkala
- Jäsenet: Etujärjestöt ja/tai poliittiset tahot

Hallituksen esitys 172/1967 vp (29.12.1967)

Tasavallan presidentti vahvisti lain 24.6.1968

Laki voimaan 1.1.1969

Onko veropolitiikassa "ikuisia totuuksia" – Laaja veropohja?

Yritysverotustoimikunnan (kom.miet 1980:42) mietintö, s. 14

- "Toimikunta toteaa, että veroluottomahdollisuuksia tarvitaan niin suhdannepoliittisista syistä kuin inflaation vaikutuksiin varautumiseksi.
- Toimikunta ei pidä suositeltavana sitä vaihtoehtoa, että veroluottomahdollisuuksia kavennettaisiin ja yhteisöjen verokantaa (n. 60 %) olennaisesti alennettaisiin.
- Tämä johtuu ennen kaikkea yritysmuoto-neutraliteettiin liittyvistä näkökohdista ja siitä, että nykyisen kaltaisia pitkälle ulottuvia tuloksentasausmahdollisuuksia tarvitaan erityisesti yritysten kriisitilanteista selviytymistä varten."

Yritysverotuksen asiantuntijatyöryhmän raportti, VM 12/2017, s. 49

- "Yrityksen verotettavan tulon laskentasäännöstö perustuu Suomessa laajaan veropohjaan. Tulot ovat laajasti veronalaisia ja menot laajasti vähennyskelpoisia. Laaja veropohja edistää verotuksen neutraalisuutta, mitä voidaan pitää hyvän verojärjestelmän yhtenä tärkeänä ominaisuutena. Neutraali verojärjestelmä on taloudellisesti tehokas, koska se vaikuttaa mahdollisimman vähän yritysten päätöksentekoon, eikä ohjaa verovelvollisen valintoja.
- Suomen nykyistä yhteisöverokannan tasoa (20 %) on pidettävä kilpailukykyisenä eikä yhteisöverokannan alentamiselle ole välitöntä tarvetta, mutta
- on kuitenkin välttämätöntä huolehtia myös jatkossa siitä, että yhteisöverokannan taso säilyy kansainvälisessä vertailussa kilpailukykyisellä tasolla."

Onko veropolitiikassa "ikuisia totuuksia" – Laaja veropohja?(2)

- Mikä merkitys laajalla veropohjalla on verolakeja säädettäessä: Onko se lopulta vain klisee, johon "sopivan" tilaisuuden tullen vedotaan;
 - Vrt. aikaisemmin veronmaksukykyisyyden periaate
- Mikä on laaja veropohja:
 - Tulot ovat laajasti veronalaisia ja menot ovat laajasti vähennyskelpoisia
 - Nettotulon verotukseen perustuvassa verojärjestelmässä molemmat puolet kuuluvat mukaan
 - EVL:n alkuperäinen lähtökohta
 - Näkyykö "klisee" laaja veropohja EVL:n säännösten tulkinnassa?
 - Käyttöomaisuusosakkeiden verovapaat luovutukset
 - Saamisten (muiden kuin myyntisaamisten) arvonalenemiset ja menetykset

Laaja veropohja - CCTB

CCTB ehdotuksen perustelut: Veropohja: *"On muotoiltu laajaksi"*

Onko veropohja kuitenkaan laaja?

- CCTB ehdotuksen perustelut ja 8 art.: *"Vähintään 10 prosentin osuuksien ollessa kyseessä osingoista saatavat tulot tai osakkeiden luovutuksesta saatava tuotto vapautetaan verosta, jotta estettäisiin suoran sijoituksen kaksinkertainen verotus"*
- *Kiinteiden toimipaikkojen voitot vapautetaan verosta päätoimipaikan valtiossa"*
- Mittava T&K-menojen ylimääräinen vähennys (9 art.)
 - Menot vähennetään sinä vuonna, jolloin syntyneet ja määrältään 1,5 kertaisena 20 milj. euron menoihin saakka ja 1,25 kertaisena sen ylittävältä osin
 - Pienille aloitteleville yhtiöille ylimääräinen vähennys: menot vähennetään 2 kertaisena 20 milj. euron menoihin saakka
- Kasvu- ja investointivähennys ("AGI") (11 art.)
 - CCTB ehdotuksen perustelut ja 11 art. : *"velanoton suosimisen vastainen sääntö, jotta voitaisiin neutralisoida nykyinen kehys, jolla rajoitetaan oman pääoman ehtoisen rahoituksen kustannusten vähennyskelpoisuutta. Verovelvolliset voivat tehdä kasvu- ja investointivähennyksen siten, että niiden oman pääoman lisäykset voidaan vähentää niiden veropohjasta tietyin edellytyksin."*

Onko CCTB:n laaja veropohja klisee?

Kaksi EVL:n peruslähtökohtaa – kelpaavatko nykyhetkeen ja tulevaisuuteen?

- **Talouspoliittinen tavoite**
 - Taloudellisen kasvun tavoite (kasvupoliittinen tavoite)
 - Alatavoitteena mm. elinkeinoelämän rakenteen monipuolistaminen
 - Pyrkimys tulolähdejaottelun ahtauden väljentämiseen
 - Investoinnit uudelle toimialalle
- **Teoreettinen perusta**
 - Liiketaloustieteessä vallitseva käsitys yrityksen toiminnasta ja tuloksen muodostumisesta
 - Meno-tulo-teoria
 - Realisointiperiaate
 - "Kun uudelle laille oli pyrittävä löytämään uusi ja kestävä teoreettinen perusta, jollaista ei TOL:n liikeverotussäännöksillä ollut nimeksikään, se löydettiin Saarion meno-tulo-teoriasta ja realisointiperiaatteesta, mikä myös mietinnössä ja lakitekstissäkin selvästi ilmaistiin."

Onko EVL:n teoreettinen perusta häipynyt tai onko koskaan ollutkaan teoreettista perustaa?

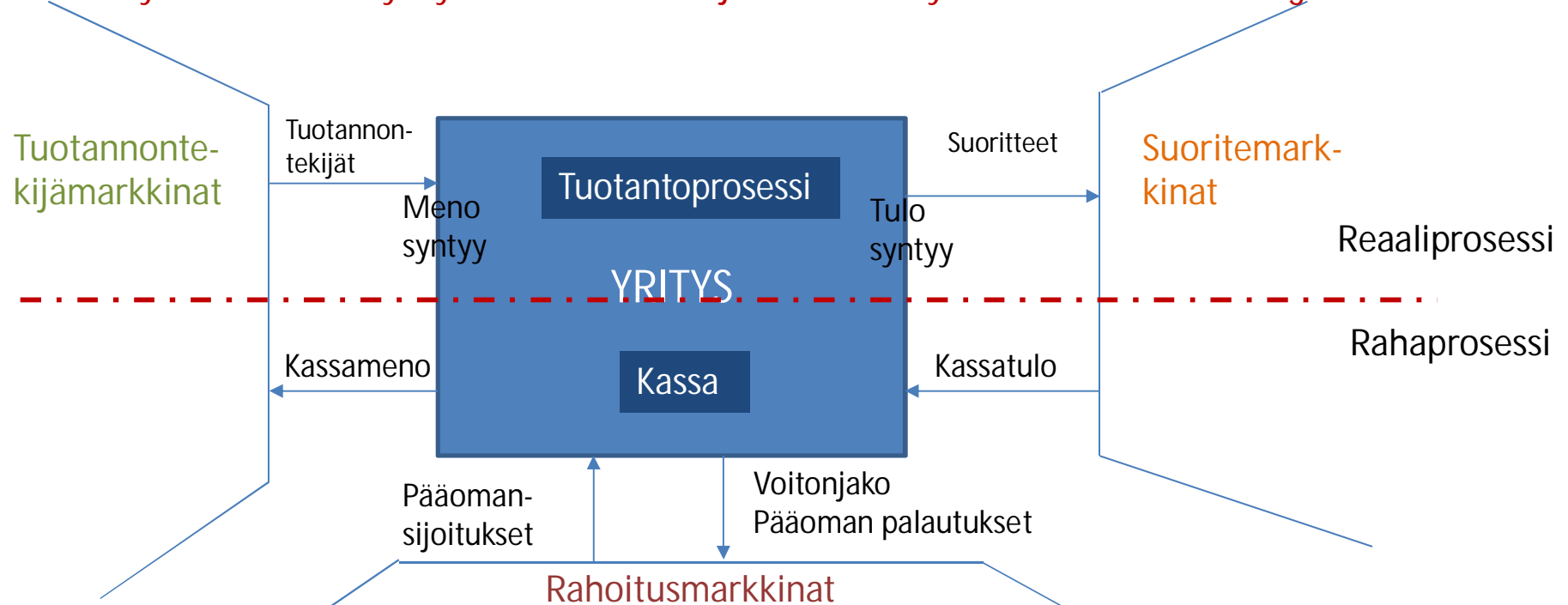
- Vrt. millaisen "kohtalon" meno-tulo-teoria on kokenut KPL:n uudistuksissa
 - Meno-tulo-teoria ei nykyisin ole KPL:n perustana eikä se kuulu KPL:n tai hyvän kirjanpitotavan tulkinnan lähteisiin
 - KPL perustuu EU:n direktiiveihin, joiden perustana ole mikään yksittäinen teoria
 - "Direktiivit muistuttavat keittokirjaa, jossa valtaosaan käytännössä esiintyviä tilanteita varten on laadittu oma reseptinsä, yksityiskohtainen soveltamisohje"
- Alun perin EVL oli johdonmukainen esim. realisointiperiaatteen noudattamisen suhteen
- Sittemmin teoreettinen johdonmukaisuus saanut väistyä ja "pragmaattiset" näkökohdat menneet edelle
- Esim. realisoitumattomat arvonnousut
 - Realisoitumattomien arvonnousujen ja arvonnousujen huomioon ottamisessa on kysymys verovelvolliselle annetusta EVL:n teoreettisesta perustasta poikkeavasta optiosta
 - Voi valita tai olla valitsematta
 - EVL:n sisälle on tuotu EVL:n peruslähtökohdille "vieras" tuloksenlaskenta-järjestelmä, jonka vuoksi laki sisältää tavallaan osin kaksi erilaista tuloksenlaskentajärjestelmää

EVL:n teoreettinen perusta - KHO:n ratkaisuja - lainmuutoksia

- KHO 1970:546: Rahalaitoksen sijoitusomaisuuteen kuuluvien osakkeiden arvon korottamista ei ollut pidettävä veronalaisena tulona siltä osin kuin korotus ylitti omaisuuden hankintamenon. Verovuosi 1969 – (KVL toisin)
- KHO 1970:547: Rahalaitoksen sijoitusomaisuudeksi katsottujen kiinteistöjen arvon korottamista ei ollut pidettävä veronalaisena tulona siltä osin kuin korotus ylitti omaisuuden hankintamenon. Verovuosi 1969 – (KVL toisin)
- EVL 5 §:n muutos 1977:
 - Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja veronalaisia elinkeinotuloja ovat muun ohessa:
 - 6) vakuutusyhtiöiden vakuutusyhdistysten, vakuutuskassojen ja muiden niihin rinnastettavien vakuutuslaitosten sekä eläkesäätiöiden kirjanpidossaan tekemä sijoitusomaisuuden arvonkorotus (ja vastaavasti meno 8.1 §:n 1 kohta)
- Ks. myös 5 §:n 8 – 13 kohdat (lainmuutos 2008/1077) (ja vastaavasti menot 8.1 §:n 2a-2c ja 18 kohdat)
 - 1977 ja 2008 muutokset ovat ristiriidassa EVL 4 §:n tulokäsitteen kanssa
 - Myös EVL 4 §:ää ja 7 §:ää olisi tullut muuttaa

Yrityksen talousprosessi: EVL:n perustana oleva käsitys yritystoiminnasta

HE 172/1967 vp: "Esityksessä laiksi elinkeinotulon verottamisesta on omaksuttu edellä kuvattu näkemys taloudellisen yrityksen toiminnasta ja tätä näkemystä vastaava terminologia."

Soveltuuko tällainen käsitys yritystoiminnasta nykyaikaan ja soveltuuko se digitaalisen talouden yritystoiminnan kuvaamiseen?

Digitaalinen talous

Miten perinteiset nettotulon laskentaan perustuvat tuloverojärjestelmät "pärväävät" digitaalisessa taloudessa?

"Traditional": Further development of the traditional economy"

The mail-order business and pay TV have not undergone any fundamental changes due digitalization, but have developed further

NETFLIX

zalando

"Hybrid: Multi-sided platforms"

The sharing economy and other platforms that rely heavily on user data combine traditional and new elements

airbnb

tori.fi

"New": Exploitation of personal data

Companies whose business model is based on the collection and exploitation of data

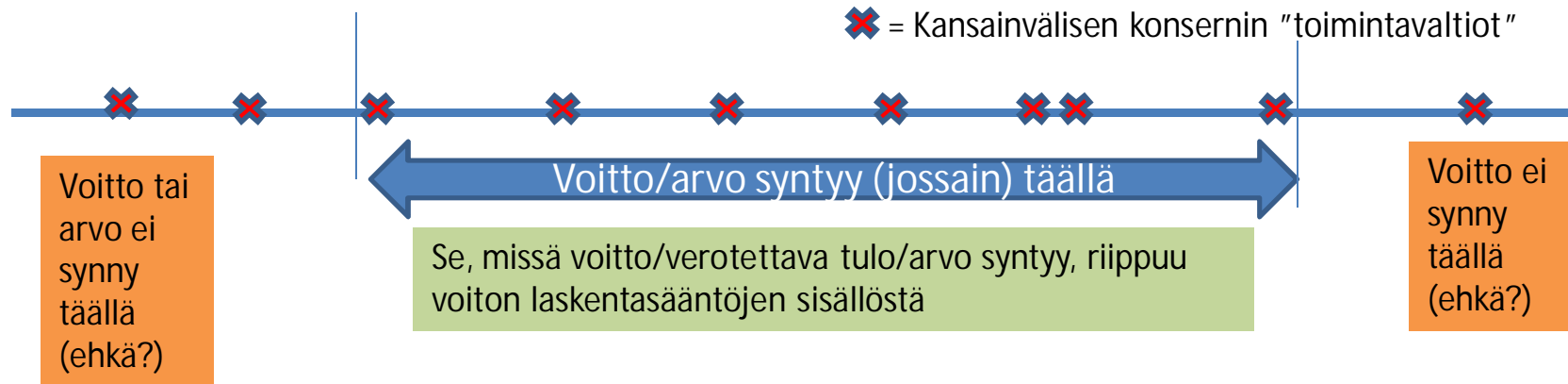
"Personal data is a highly valuable asset"

Google

Missä yrityksen voitto/arvo syntyy?

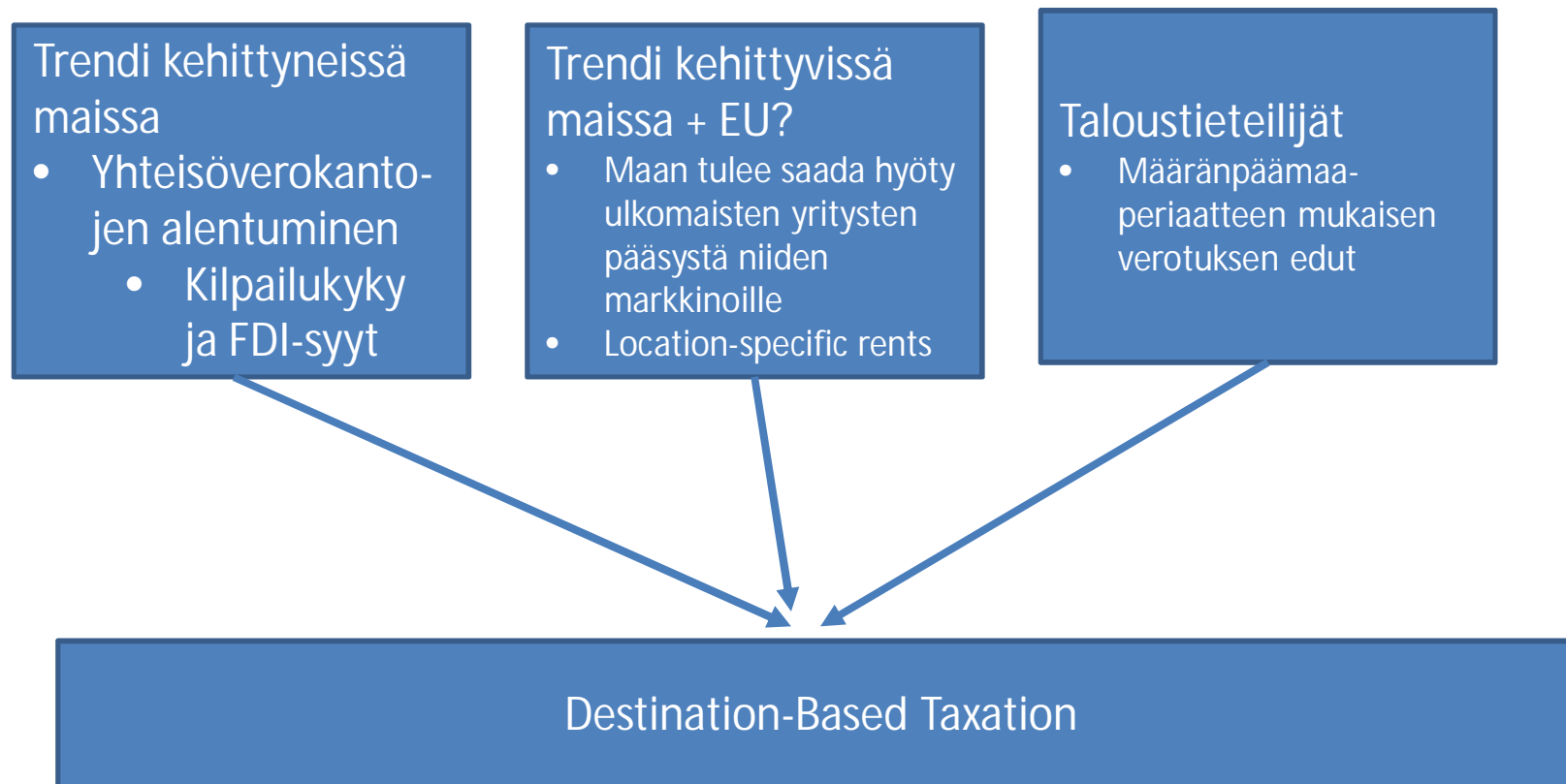

1. Kansallinen lainsäädäntö
2. OECD, siirtohinnoitteluohjeet (ennen ja jälkeen BEPS): markkinaehtoperiaate
3. EU: CCCTB

$$\text{Share A} = \left(\frac{1}{3} \frac{\text{Sales}^A}{\text{Sales}^{\text{Group}}} + \frac{1}{3} \left(\frac{1}{2} \frac{\text{Payroll}^A}{\text{Payroll}^{\text{Group}}} + \frac{1}{2} \frac{\text{No of employees}^A}{\text{No of employees}^{\text{Group}}} \right) + \frac{1}{3} \frac{\text{Assets}^A}{\text{Assets}^{\text{Group}}} \right) * \text{Con'd Tax Base}$$

4. Destination-Based Cash Flow Tax

Destination Based Taxation

Poliittisen tason sekamelska BEPS:n, CCCTB/CCCTB:n ja digitaalisen talouden yritysten ympärillä

- “Personal data is a highly valuable asset mined by companies like Facebook, Amazon, and Google to create their wealth, but it is currently not considered when calculating their tax liabilities,”
- “National and EU leaders understand that the current corporate tax system is outdated and leaves citizens and small companies worse off. International action is needed to turn the tide,”
- “This is a fabulous opportunity to make a giant leap in the field of corporate taxation; not only would this legislation create a model that is more suitable to today’s economies through the taxing of the digital economy, but it would also halt unfettered competition between corporate tax systems within the single market, by targeting profits where they are made,”
- Sekoittuvat: Veron kiertämisen/aggressiivisen verosuunnittelun estäminen, yhteinen yhteisöveropohja, yhteinen yhdistetty yhteisöveropohja, digitaalinen talous (=missä yrityksen tulee maksaa veroa voitoistaan)

Tuloksen laskenta: EVL - CCTB

EVL 3 §:

Verotusta toimitettaessa veronalaiset tulot ja vähennyskelpoiset menot sekä muut jäljempänä säädetyt vähennyskelpoiset erät jaksotetaan asianomaisten verovuosien tuotoiksi ja kuluiksi. Elinkeinotoiminnan tulos on verovuoden tuottojen ja kulujen erotus.

CCTB 7 art: Veropohja on laskettava siten, että tuloista vähennetään verovapaat tulot, vähennyskelpoiset menot ja muut vähennyskelpoiset erät.

CCTB 4 art (8): Tässä direktiivissä tarkoitetaan

'voitolla' määrää, joka jää jäljelle, kun verovuoden tuloista vähennetään vähennyskelpoiset menot ja muut vähennyskelpoiset erät;

Tulon veronalaisuus: EVL - CCTB

EVL 4 §:

Veronalaisia elinkeinotuloja ovat elinkeinotoiminnassa rahana tai rahanarvoisena etuutena saadut tulot.

CCTB 4 art:

Tässä direktiivissä tarkoitetaan (5) 'tuloilla' myynnistä tai muista liiketapahtumista saatavia tuottoja vähennettynä valtion virastojen puolesta kannetuilla arvonlisäveroilla, muilla veroilla ja tulleilla riippumatta siitä, ovatko ne luonteeltaan monetaarisia vai eivät, mukaan lukien varojen ja oikeuksien luovutuksista saatava tuotto, korot, osingot ja muut jaetut voitot, likvidaatioista saatava tuotto, rojalit, tuet ja avustukset, saadut lahjat, korvaukset ja vapaaehtoiset maksut. Tuloihin sisältyvät myös verovelvollisen antamat ei-monetaariset lahjat. Tuloihin eivät sisälly verovelvollisen hankkima pääoma eikä sille takaisin maksettu velka;

Menon vähennyskelpoisuus: EVL - CCTB

EVL 7 §:

Vähennyskelpoisia ovat elinkeinotoiminnassa tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet menot ja menetykset.

CCTB 4 art. Tässä direktiivissä tarkoitetaan (6)'menoilla' tilikauden aikana tapahtuvia yrityksen nettopääoman vähennyksiä, jotka toteutuvat varojen siirtymisenä pois yrityksestä tai varojen arvon alentumisena tai velkojen arvon kirjaamisena tai kasvuna, lukuun ottamatta niitä, jotka liittyvät monetaarisiin ja ei-moneteraarisin voitonjakoihin osakkeenomistajille tai pääomasijoittajille tässä ominaisuudessa

CCTB 9 art.

1.Menot ovat vähennyskelpoisia ainoastaan siltä osin kuin ne ovat aiheutuneet verovelvollisen suoran liiketoiminnallisen edun perusteella.

2.Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin menoihin on kuuluttava kaikki myynneistä johtuvat ja tulojen hankkimisesta tai turvaamisesta verovelvolliselle syntyvät menot ja muut menot vähennettyinä vähennyskelpoisilla arvonnäveroilla, mukaan lukien tutkimus- ja kehitysmenot sekä liiketoimintaa varten tapahtuvasta pääoman hankinnasta ja velanotosta syntyvät menot.

Vaihto-omaisuuden hankintamenon käsittely: menon jaksottamista kuluksi vai arvostamista

EVL 28.1 §:n pääsääntö:

- Vaihto-omaisuuden hankintameno on sen verovuoden kulu, jona vaihto-omaisuus on luovutettu, kulutettu tai menetetty.

EVL 28.1 §: "epäkuranttiusvähennys"

- Verovelvollisella verovuoden päättyessä olevan vaihto-omaisuuden hankintamenosta on verovuoden kulu kuitenkin se osa, joka ylittää vastaavan vaihto-omaisuuden hankintaan verovuoden päättyessä todennäköisesti tarvittavan hankintamenon tai siitä samana ajankohtana todennäköisesti saatavan luovutushinnan taikka kirjanpitolain 7 a luvun 1 §:ssä tarkoitetuissa kansainvälisissä tilinpäätösstandardeissa tarkoitetun nettorealisointiarvon.

CCTB 19.1 art.

- Verovuoden vähennyskelpoisten menojen kokonaismäärää on korotettava varastojen ja keskeneräisten töiden arvolla verovuoden alussa ja alennettava varastojen ja keskeneräisten töiden arvolla saman verovuoden lopussa, lukuun ottamatta 22 artiklassa tarkoitettuihin pitkäaikaishankkeisiin liittyviä varastoja ja keskeneräisiä töitä.

CCTB 27.2 art.

- Varastot ja keskeneräiset työt on verovuoden viimeisenä päivänä arvostettava menoon tai nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi niistä on pienempi.

Osinkoverotuksen muutokset EVL:ssa

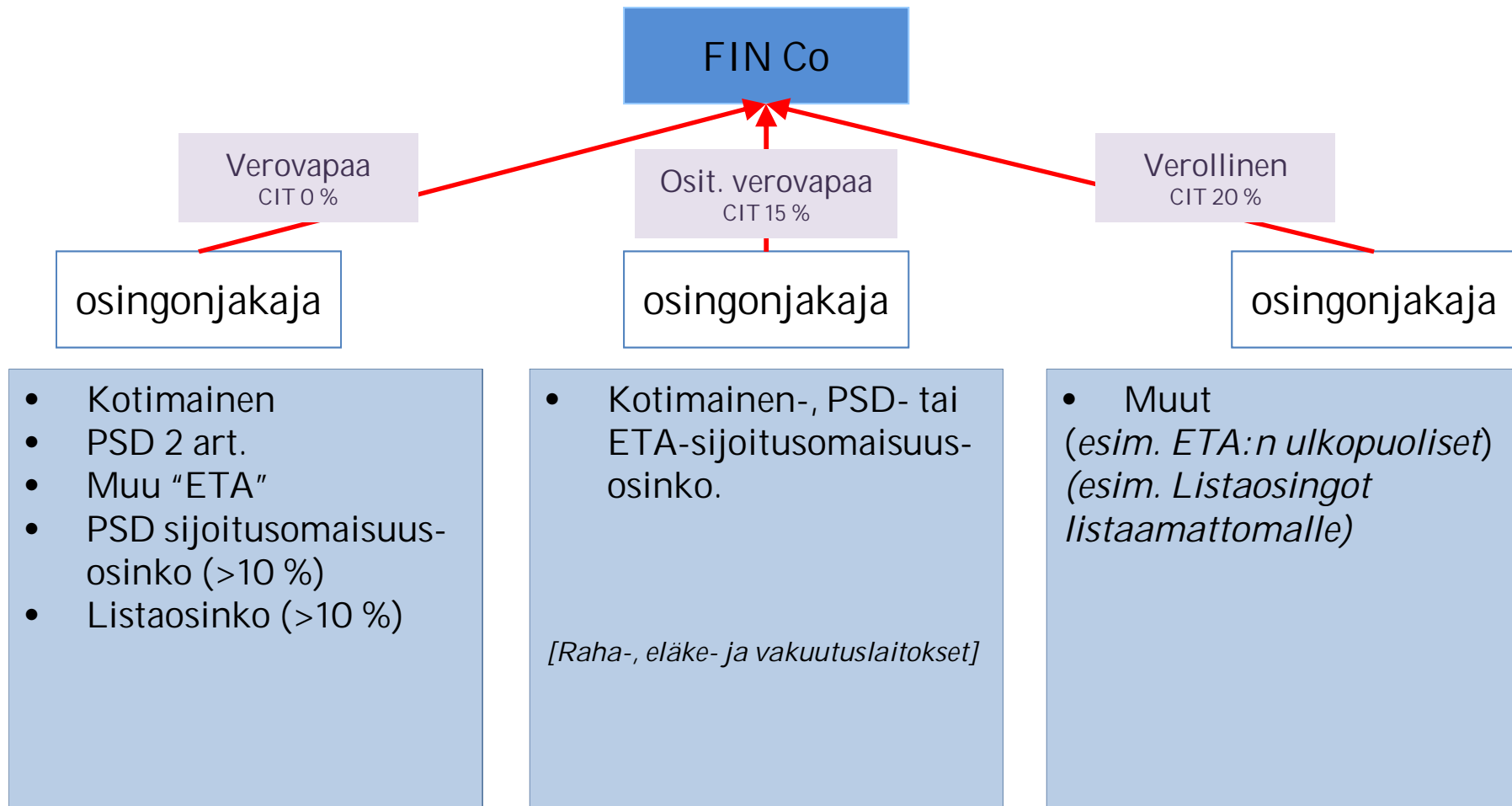
- **Alkuperäinen EVL 6 §:**
Veronalaista tuloa eivät ole
 - 5) kotimaisen osakeyhtiön tai osuuskunnan kotimaiselta osakeyhtiöltä tai osuuskunnalta saamat osingot ja osuuspääoman korot, kuitenkin niin, että raha-, vakuutus- ja eläkelaitoksen sekä arvopaperikauppiaan veronalaista tuloa ovat muusta kuin käyttöomaisuuteen kuuluvasta osakkeesta tai osuudesta saadut osingot ja korot
- **Ketjuverotuskielto**

Nykyinen EVL 6a § <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1968/19680360>

- Yhteisön veronalaista tuloa ei ole osinko, joka on saatu kotimaiselta yhteisöltä tai eri jäsenvaltioissa sijaitseviin emo- ja tytäryhtiöihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä annetun neuvoston direktiivin 2011/96/EU, sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston direktiiveillä 2013/13/EU ja 2014/86/EU, 2 artiklassa tarkoitetulta ulkomaiselta yhtiöltä. ([29.6.2016/531](#))
- Yhteisön veronalaista tuloa ei ole osinko, joka on saatu Euroopan talousalueella asuvalta muulta kuin 1 momentissa tarkoitetulta yhteisöltä, jos:
 - 1) osinkoa jakava yhteisö on ilman valintamahdollisuutta ja vapautusta velvollinen suorittamaan tulostaan, josta osinko on jaettu, veroa vähintään kymmenen prosenttia; ja
 - 2) yhteisön kotipaikka kyseessä olevan valtion verolainsäädännön mukaan on tässä valtiossa ja yhteisön kotipaikka kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan sopimuksen mukaan ei ole Euroopan talousalueen ulkopuolella olevassa valtiossa.
- Yhteisön veronalaista tuloa on muilta kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuilta yhteisöiltä saatu osinko. Lisäksi poiketen siitä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään:
 - 1) osingosta on veronalaista tuloa 75 prosenttia ja verovapaata tuloa 25 prosenttia, jos osinko on saatu sijoitusomaisuuteen kuuluvista 1 momentissa mainitun direktiivin 2 artiklassa tarkoitetun ulkomaisen yhtiön osakkeista, jonka osakepääomasta osingonsaaja omistaa osinkoa jaettaessa välittömästi alle kymmenen prosenttia, taikka sijoitusomaisuuteen kuuluvista kotimaisen tai muun kuin edellä mainitun ulkomaisen Euroopan talousalueella asuvan yhteisön osakkeista;
 - 2) osinko on veronalaista tuloa, jos osinkoa jakava yhteisö on tuloverolain 33 a §:n 2 momentissa tarkoitettu julkisesti noteerattu yhtiö ja osingonsaaja on muu yhteisö kuin julkisesti noteerattu yhtiö, joka ei omista osinkoa jaettaessa välittömästi vähintään kymmentä prosenttia osinkoa jakavan yhtiön osakepääomasta.
- Poiketen siitä, mitä edellä säädetään, osuuspankin saama osinko osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain ([1504/2001](#)) 3 §:ssä tarkoitetulta osuuspankkien keskusrahailaitoksena toimivalta liikepankilla on verovapaata tuloa. *5 momentti on kumottu L:lla [30.12.2014/1400](#).*
- Luonnollisen henkilön tai kuolinpesän muusta kuin julkisesti noteeratusta yhtiöstä saamasta osingosta 75 prosenttia on veronalaista tuloa. Luonnollisen henkilön tai kuolinpesän julkisesti noteeratusta yhtiöstä saamasta osingosta on 85 prosenttia veronalaista tuloa. ([30.12.2014/1400](#))
- Peitellystä osingosta on 75 prosenttia veronalaista tuloa.
- Tuloverolain 33 a §:n 3 momentissa ja 33 b §:n 6 momentissa tarkoitettuun osinkona pidettävään vapaan oman pääoman rahastosta saatuun varojenjakoon sovelletaan tämän lain 6 c §:ssä säädettyjä poikkeuksia, mitä tässä pykälässä säädetään.
- Poiketen siitä, mitä edellä tässä pykälässä yhteisön saamasta osingosta säädetään, osinko on veronalaista tuloa siltä osin kuin:
 - 1) se on osinkoa jakavan yhteisön verotuksessa vähennyskelpoinen; tai
 - 2) kyse on sellaisesta järjestelystä tai järjestelyjen sarjasta, jonka päätarkoituksena tai yhtenä keskeisenä tarkoituksena on pykälän tavoitteen tai tarkoituksen vastaisen veroodun saavuttaminen ja joka ei ole aito kaikki asiaan liittyvät tosiseikat ja olosuhteet huomioon ottaen. ([30.12.2015/1599](#)) Edellä 9 momentin 2 kohdassa tarkoitettua järjestelyä tai järjestelyjen sarjaa pidetään epäiltynä siltä osin kuin se ei perustu päteviin liiketaloudellisiin syihin, jotka vastaavat asian todellista taloudellista luonnetta. Mitä mainitussa lainkohdassa säädetään, ei estä sellaisten muiden säännösten tai sopimusmääräysten soveltamista, joiden tavoitteena on veron välttämisen, veropetosten tai väärinkäytösten estäminen

Mitä ihmettä on tapahtunut? Minkä vuoksi tarvitaan tällaista sääntelyä?

Yhteenveto – Nykyinen EVL 6 a §

Käyttöomaisuusosakkeet

Alkuperäinen EVL 6 §:n 1 kohta:

Veronalaista tuloa eivät ole:

1) muuhun kuin vaihto- tai sijoitusomaisuuteen kuuluvista kiinteistöistä ja arvopapereista saadut luovutushinnat tai muut vastikkeet, mikäli verovelvollinen on omistanut kiinteistön vähintään 10 ja arvopaperin vähintään 5 vuotta, kuitenkin niin että palautuva, verotuksessa arvopaperin hankintamenoa aikaisemmin 42 §:n 1 momentin perusteella hyväksytty poisto on veronalaista tuloa 5 vuoden määräajan jälkeenkin

Nykyinen EVL 6 b §: <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1968/19680360>

- Edellä 6 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun yhteisön saama käyttöomaisuuteen kuuluvien osakkeiden luovutushinta ei ole veronalaista tuloa eikä osakkeiden hankintameno vähennyskelpoinen meno, jos osakkeet ovat verovapaasti luovutettavia.
- Osakkeet ovat verovapaasti luovutettavia, jos
- 1) verovelvollinen on omistanut yhtäjaksoisesti vähintään vuoden ajan ajanjaksona, joka on päättynyt enintään vuotta ennen luovutusta, vähintään kymmenen prosentin osuuden luovutettavan yhtiön osakepääomasta ja luovutettavat osakkeet kuuluvat näin omistettuihin osakkeisiin,
- 2) luovutuksen kohteena oleva yhtiö ei ole kiinteistö- tai asunto-osakeyhtiö taikka osakeyhtiö, jonka toiminta tosiasiallisesti käsittää pääasiallisesti kiinteistöjen omistamista tai hallintaa, ja
- 3) luovutuksen kohteena oleva yhtiö on kotimainen tai sellainen yhtiö, jota tarkoitetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston eri jäsenvaltioissa sijaitseviin emo- ja tytäryhtiöihin sovellettavasta yhteisestä verotusjärjestelmästä antaman direktiivin 2 artiklassa, taikka yhtiön asuinvaltion ja Suomen välillä on verovuonna voimassa kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskeva sopimus, jota sovelletaan yhtiön jakamaan osinkoon.
- Verovapaasti luovutettavien osakkeiden luovutushinta on kuitenkin veronalaista tuloa siltä osin kuin luovutushinnan ja poistamattoman hankintamenoa erotus johtuu 42 §:n 1 momentissa tarkoitettua hankintamenoa tehdystä poistosta tai siitä, että hankintamenoa on vähennetty varaus tai 8 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu avustus. Luovutushinta on niin ikään veronalaista tuloa siihen määrään asti, joka vastaa näiden osakkeiden aikaisemmin konserniyhtiöiden välillä tapahtuneesta luovutuksesta toiselle konserniyhtiölle syntynyttä verotuksessa vähennyskelpoista luovutustappiota.
- Käyttöomaisuuteen kuuluvien muiden kuin verovapaasti luovutettavien osakkeiden luovutuksesta syntynyt tappio on vähennyskelpoinen vain käyttöomaisuuteen kuuluvien osakkeiden luovutuksesta saaduista veronalaisista voitoista verovuonna ja viitenä sitä seuraavana vuonna. Rajoitus ei kuitenkaan koske 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen yhtiöiden osakkeiden luovutuksesta syntyneiden tappioiden vähentämistä. (30.12.2008/1077)
- Jos verovelvollinen ei ole omistanut luovutettuja osakkeita yhtäjaksoisesti vähintään vuoden ajan, vähennyskelpoista luovutustappiota laskettaessa siitä vähennetään verovelvollisen luovutetulta yhtiöltä osakkeiden perusteella omistusaikana saama osinko, konserniavustuksesta verotuksessa annetussa laissa (825/1986) tarkoitettu konserniavustus tai muu niihin verrattava erä, joka on vähentänyt yhtiön varallisuutta.
- Luovutustappio ei ole vähennyskelpoinen, jos luovutuksen kohteena oleva yhtiö on muussa valtiossa kuin Suomessa asuva eikä yhtiö ole sellainen, jota tarkoitetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston eri jäsenvaltioissa sijaitseviin emo- ja tytäryhtiöihin sovellettavasta yhteisestä verotusjärjestelmästä antaman direktiivin 2 artiklassa eikä yhtiön asuinvaltion ja Suomen välillä ole verovuonna voimassa kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevaa sopimusta, jota sovelletaan yhtiön jakamaan osinkoon.
- Konserniyhtiöillä tarkoitetaan tässä pykälässä osakeyhtiölain (624/2006) 8 luvun 12 §:ssä tarkoitettuihin konserniin kuuluvia yhtiöitä tai sellaisia yhtiöitä, joissa kaikissa yhdellä tai useammalla luonnollisella henkilöllä, oikeushenkilöllä tai näillä yhdessä on osakeyhtiölain 8 luvun 12 §:ssä tarkoitettua määräysvaltaa vastaava määräysvalta. (30.12.2008/1077)

Mitä ihmettä on tapahtunut? Minkä vuoksi tarvitaan tällaista sääntelyä?

EVL 6 a § ja EVL 6 b § - CCTB

CCTB 8 art

Veropohjaan ei lueta

- (c)osakkeiden luovutuksesta saatava tuotto edellyttäen, että verovelvollisella on ollut 12 kuukauden ajan ennen luovutusta vähintään 10 prosentin osuus yhtiön pääomasta tai 10 prosentin osuus äänioikeuksista, lukuun ottamatta tuottoa, joka saadaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien osakkeiden luovutuksesta 21 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla ja henkivakuutusyritysten hallussa olevien osakkeiden 28 artiklan b alakohdan mukaisesta luovutuksesta;
- (d)saadut voitonjaot edellyttäen, että verovelvollisella on ollut 12 peräkkäisen kuukauden ajan vähintään 10 prosentin osuus voittoa jakavan yhtiön pääomasta tai 10 prosentin osuus sen äänioikeuksista, lukuun ottamatta voitonjakoa, joka saadaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä osakkeista 21 artiklan 4 kohdassa tarkoitettulla tavalla, ja henkivakuutusyritysten 28 artiklan c alakohdan mukaisesti saamia voitonjakoja;

CCTB 53 art

- Poiketen siitä, mitä 8 artiklan c ja d alakohdassa säädetään, verovelvollista ei saa vapauttaa verosta sellaisen ulkomaisen tulon osalta, jonka verovelvollinen sai voitonjakona kolmannessa maassa olevalta yksiköltä tai tuottona kolmannessa maassa olevassa yksikössä pidettyjen osakkeiden luovutuksesta, kun kyseinen yksikkö on velvollinen maksamaan verotuksellisen kotipaikkansa sijaintimaassa lakisääteistä yhteisöveroa, jonka verokanta on alle puolet siitä lakisääteisestä verokannasta, joka verovelvollisen olisi pitänyt maksaa tällaisesta ulkomaisesta tulosta verotuksellisen kotipaikkansa sijaintivaltiossa.
- Ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta, jos jäsenvaltion, jossa verovelvollisella on verotuksellinen kotipaikka, ja sen kolmannen maan, jossa kyseisellä yksiköllä on verotuksellinen kotipaikka, välillä voimassa oleva kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskeva sopimus ei mahdollista siirtymistä verovapautuksesta siihen, että verotetaan määrättyjä ulkomaisen tulon ryhmiä.
- 2.Sovellettaessa 1 kohtaa verovelvollisen on maksettava veroa ulkomaisesta tulosta siten, että verotuksellisen kotipaikan sijaintivaltiossa maksettaviksi tulevista veroista vähennetään verovelvollisen kolmannessa maassa maksama vero. Vähennys ei saa olla suurempi kuin se ennen vähennystä laskettu veron määrä, joka voidaan kohdistaa mahdollisesti veronalaisiin tuloihin.
- 3.Jäsenvaltioiden on jätettävä tämän artiklan soveltamisalan ulkopuolelle tappiot sellaisen yksikön osakkeiden luovutuksesta, jonka verotuksellinen kotipaikka on kolmannessa maassa.

Tulolähdejaottelu EVL:ssa

Alkuperäinen EVL

1 §: Elinkeinotoiminnan tulos vahvistetaan valtion- ja kunnallisverotusta toimitettaessa tässä laissa säädetyllä tavalla. Elinkeinotoiminnalla tarkoitetaan liike- ja ammattitoimintaa.

2 § Verovelvollisen kunkin tulolähteen tulos vahvistetaan erikseen. Tässä laissa tarkoitettu tulolähde on verovelvollisen jokainen itsenäinen liike tai ammatti.

HE 172/1967: Elinkeinotoimintana voitaisiin nykyisen oikeuskäytännön mukaisesti edelleen pitää myös kiinteistön vuokraustoimintaa, mikäli sitä harjoitetaan laajassa mittakaavassa.

Oikeuskäytäntö:

- Esim. KHO 1978 II 564 ja KHO 1988 B 508

Yhteisöjen tulolähdejaottelun uudistamista koskeva lainvalmisteluhanke ja sen sisältö

CCTB

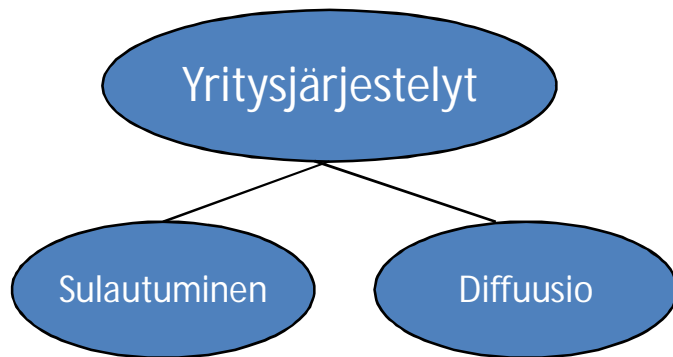
- Ei tulolähdejaottelua
- Ei omaisuuslajijaottelua
 - Ei "muuta omaisuutta"
 - Vrt. HE-luonnos 12 a §
- Ei muuhun omaisuuteen kuuluvan osakkeen, avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön osuuden tai kiinteistön luovutustappion erityiskäsittelyä

Mitä tapahtuu yhteisöjen tulolähdejaottelun uudistuksen (jos se toteutuu) myötä EVL:iin otetuille säännöksille

- "Out of date säännöstöä"?

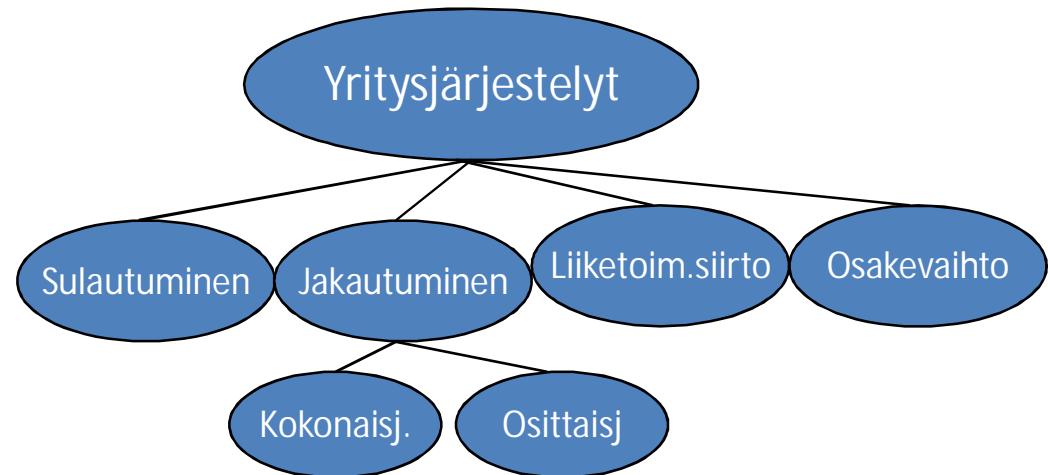
Yritysjärjestelyt: EU:n vaikutus

OIKEUSTILA SUOMESSA ENNEN
VUOTTA 1995

- Sääntely jatkuvasti muutosten kohteena
- Edestakaisia lainmuutoksia
- Sääntelyn kehittymättömyys verrattuna EU-sääntelyyn
- Yritysjärjestelykeinojen niukkuus
 - Vrt. tilanne EY:ssä jo 1990-luvun alussa olennaisesti toisenlainen

OIKEUSTILA NYKYISIN

- Rajat ylittävät yritysreorganisointi mahdollisia
- Säännöstö vakaata
- Suomessa paljon soveltamisongelmia

EVL:n lähtökohdista ja terminologiasta olennaisesti poikkeava direktiivi on onnistuttu hyvin "kääntämään" EVL:n terminologiaan sopivaksi

Kirjanpitosidonnaisuus – EVL - CCTB

- EVL sisältää täydellisen tuloksenlaskentanormiston → EVL:ssa ei välttämättä tarvittaisi verotuksen kirjanpitoon kytkeviä säännöksiä
- Niitä kuitenkin on:
 - Säännökset, joiden mukaan tietty kirjanpidossa tehty ratkaisu otetaan sellaisenaan verotuksen perusteeksi
 - Säännökset, joissa tietyn EVL:ssa säädetyn menettelyn hyväksymisedellytyksenä on vastaava menettely kirjanpidossa
- Kirjanpitosidonnaisuuden tuottamat ongelmat yritykselle
- CCTB
 - Ei kytkentöjä kirjanpitoon
 - Oma "täydellinen" tuloksenlaskentanormisto

EVL - tulevaisuus

- Monimutkaistuminen jatkuu
 - Esim. yhteisöjen tulolähdejaottelun uudistaminen
 - Korkojen vähentämistä koskeva säännöstö
- Mitä EVL:lle tapahtuu, jos CCTB ja/tai CCCTB-direktiivit annetaan
 - EVL kesti CCCP:n, mutta kestäkö se enää CCTB/CCCTB:tä?
- Verolainsäädäntö on siinä mielessä erikoista lainsäädäntöä, että siinä voidaan siirtyä kehittyneemmästä lainsäädännöstä kehittymättömämpään

Kiitos

Seppo Penttilä
Professori
Johtamiskorkeakoulu
33014 Tampereen yliopisto
seppo.penttila@uta.fi

